

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Surdu Petru și de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Ignat Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, în cauza penală în privința lui

Surdu Petru XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX,

Ignat Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 03.05.2017 – până la 22.08.2017

instanța de apel:

de la 06.09.2017 – până la 28.03.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 13.06.2018 – până la 09.10.2018

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Anenii Noi, sediul central din 22 august 2017, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Surdu Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Ignat Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani și cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

S-a respins, ca neîntemeiată, solicitarea procurorului de încasare de la Surdu Petru, în contul statului, a sumei de 10803 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Potrivit sentinței, prima instanță a constatat că Surdu Petru, într-o zi a lunii septembrie a anului 2016, aproximativ la ora 22:00, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, în urma înțelegerii prealabile cu Ignat Ion XXXXX, au pătruns în domiciliul lui Muntean Pavel din XXXXX, de unde pe ascuns au sustras un centru muzical de model „Samsung” în valoare de 5000 lei, un perforator electric de model „Bosch” la prețul de 2400 lei, 200 metri de cablu electric de culoare sură la prețul de 15 lei per metru și 200 metri de cablu electric de culoare neagră la prețul de 12 lei per metru, ce aparțineau lui Muntean Fiodor, cauzându-i astfel proprietarului o daună materială considerabilă în valoare totală de 12800 lei.

2.1. Prin aceeași sentință, prima instanță a constatat că Ignat Ion, într-o zi a lunii septembrie a anului 2016, aproximativ la ora 22:00, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, în urma înțelegerii prealabile cu Surdu Petru XXXXX, au pătruns în domiciliul lui Muntean Pavel din XXXXX, de unde pe ascuns au sustras un centru muzical de model „Samsung” în valoare de 5000 lei, un perforator electric de model „Bosch” la prețul de 2400 lei, 200 metri de cablu electric de culoare sură la prețul de 15 lei per metru și 200 metri de cablu electric de culoare neagră la prețul de 12 lei per metru, ce aparțineau lui Muntean Fiodor, cauzându-i astfel proprietarului o daună materială considerabilă în valoare totală de 12800 lei.

3. Sentința din 22 august 2017 a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Anenii Noi, Zatic Dorel, depus la 30 august 2017, care a solicitat casarea parțială a sentinței, în latura stabilirii pedepsei inculpatului Ignat Ion și soluționării chestiunii privind cheltuielile de judecată, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Ignat Ion să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu încasarea de la Surdu Petru, în folosul statului, a sumei de 10803 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În argumentarea cererii depuse, apelantul a invocat următoarele:

- prima instanță pripit a aplicat prevederile art. 90 Cod penal în privința inculpatului Ignat Ion, fără a ține cont de comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii și de faptul că acesta anterior a săvârșit infracțiuni similare;

- prima instanță nejustificat a respins solicitarea procurorului de încasare de la inculpatul Surdu Petru a sumei de 10803 lei cu titlu de

cheltuieli de judecată, or încasarea acestei sume nu va influența substanțial situația sa materială.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, pronunțată integral la 25 aprilie 2018, apelul declarat a fost admis din alte motive, casată parțial sentința, în partea pedepsei în privința lui Ignat Ion, în partea privind executarea pedepsei de către Surdu Petru și în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre în aceste părți, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- pedeapsa de 2 ani și 6 luni, stabilită lui Surdu Petru în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis;

- lui Ignat Ion, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- s-a dispus încasarea de la Surdu Petru, în contul bugetului de stat, a sumei de 10803 cu titlu de cheltuieli de judecată legate de efectuarea expertizei psihiatrice.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat că prima instanță, statuând asupra oportunității aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Ignat Ion, nu a ținut cont de faptul că infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal este mai puțin gravă, săvârșită cu intenție, care prevede pedeapsă cu închisoare de până la 4 ani, precum și de faptul că în privința inculpatului de 4 ori a fost dispusă încetarea procesului penal, intentat pentru comiterea de infracțiuni identice (art. 186 alin. (2) Cod penal) – de 3 ori prin ordonanțe a procurorului (din 16.04.2013, 03.07.2014 și 30.03.2016) și prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 13.04.2016.

În acest context, instanța de apel a constatat că inculpatul Ignat Ion s-a manifestat în continuare negativ, fiind predispus spre comiterea de noi infracțiuni, nu a făcut concluziile corespunzătoare și din nou a săvârșit o infracțiune similară. Considerând că inculpatul nu prezintă semne evidente de corijare, resocializare și revenire la o conduită a unui cetățean care respectă valorile sociale și regulile general umane, întru respectarea principiului umanismului, proporționalității și pentru atingerea scopului pedepsei penale, instanța de apel a considerat că inculpatul Ignat Ion urmează a fi izolat de societate, prin excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, nejustificat reținute de prima instanță.

La determinarea modului și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a menționat că ține cont de faptul că infracțiunea săvârșită face parte din

categoria celor mai puțin grave, fiind răspândită și periculoasă, de o frecvență sporită, de faptul că blândețea pedepselor aplicate condamnaților nu îi determină pe aceștia să conștientizeze gravitatea faptelor comise și nu este aptă de a le influența personalitatea în așa mod, încât să fie prevenită comiterea de noi infracțiuni similare, de motivul infracțiunii, de persoana celui vinovat, de faptul că inculpatul a recunoscut vina și se căiește de cele comise, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Reieșind din constatările efectuate, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis de a stabili inculpatului Ignat Ion pedeapsa cu închisoare pe un termen de 1 an, cu executare reală, în penitenciar de tip semiînchis, pe care a considerat-o echitabilă, proporțională gravității faptei comise și aptă să atingă scopurile legal instituite.

4.2. Instanța de apel a constatat că prima instanță, individualizând modul de executare a pedepsei stabilite inculpatului Surdu Petru, a reținut că acesta a comis infracțiunea în stare de recidivă, considerent din care a fost dispusă executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În acest context, instanța de apel a considerat justificat de a interveni în soluția privind tipul penitenciarului în care inculpatul Surdu Petru urma să execute pedeapsa, din motiv că prin Legea nr. 163 din 20 iulie 2017, în vigoare din 20 decembrie 2017, din conținutul art. 72 alin. (4) Cod penal a fost exclusă sintagma „precum și pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni în stare de recidivă”, modificare legislativă care ameliora situația inculpatului în cauză.

Aplicând prin coroborare prevederile art. art. 16, 72 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a conchis că pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare, stabilită lui Surdu Petru, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

4.3. Instanța de apel a apreciat critic soluția primei instanțe privind cheltuielile de judecată și a considerat întemeiată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Surdu Petru, în contul bugetului de stat, a sumei de 10803 lei cu titlu de cheltuieli de judecată legate de efectuarea expertizei psihiatrice.

Prin expunerea conținutului art. 227-229 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că cheltuielile de judecată în cauză urmează a fi suportate de către inculpatul Surdu Petru, prin încasarea de la acesta în contul bugetului de stat a sumei de 10803 lei cu titlu de cheltuieli de judecată în legătură cu efectuarea expertizei psihiatrice. În motivarea

acestei soluții, instanța de apel a statuat că obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei.

5. Decizia instanței de apel din 28 martie 2018, pronunțată integral la 25 aprilie 2018, a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Surdu Petru și de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Ignat Ion.

- avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Surdu Petru, prin recurs ordinar declarat la 24 mai 2018, a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de încasarea de la Surdu Petru, în contul bugetului de stat, a sumei de 10803 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, cu menținerea sentinței în partea dată;

- avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Ignat Ion, prin recurs ordinar declarat la 25 mai 2018, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

5.1. În argumentarea cererii depuse, apărătorul inculpatului Surdu Petru a invocat următoarele:

- instanța de apel nu a luat în considerație că inculpatul Surdu Petru este invalid, starea lui financiară este precară și suma de 10803 lei este exagerată, încasarea banilor fiind dificilă inclusiv din considerentul că inculpatul execută pedeapsa cu închisoare în mod real;

- deși a fost abrogat, art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipula că plata pentru expertizele judiciare se face din contul bugetului de stat, era în vigoare la momentul solicitării efectuării expertizei și pronunțării sentinței.

5.2. În argumentarea cererii depuse, apărătorul inculpatului Ignat Ion a menționat următoarele:

- la stabilirea pedepsei inculpatului Ignat Ion, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal și a ignorat circumstanțele atenuante la caz – contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, căința sinceră, restituirea prejudiciului material cauzat, lipsa antecedentelor penale, personalitatea inculpatului și caracterizarea pozitivă a acestuia;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că inculpatul a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată și că astfel beneficiază de reducerea limitelor de pedeapsă.

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care a pledat pentru dispunerea inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate. În argumentarea acestei solicitări, procurorul a menționat că pedeapsa stabilită inculpaților a fost individualizată în

dependență de circumstanțele atenuante și agravante, cu luarea în considerație a efectelor acestora, prevăzute de art. 78 Cod penal.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Ignat Ion urmează a fi respins, ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Surdu Petru urmează a fi admis, din următoarele considerente.

7.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Ignat Ion, Colegiul penal lărgit constată că recurentul a invocat argumente care depășesc conținutul deciziei instanței de apel și nu pot fi raportate la acesta. În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că obiectul cererii de apel înaintată de procuror, în privința inculpatului Ignat Ion, l-a constituit revocarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, chestiune care nu a fost depășită de către instanța de apel. Astfel, pronunțând o nouă hotărâre în privința lui Ignat Ion, instanța de apel a menținut aceeași măsură de pedeapsă, stabilită prin sentință, dar a dispus reducerea termenului pedepsei - un an închisoare, însă spre deosebire de prima instanță, a dispus executarea reală a acestei pedepse în penitenciar, prin excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Având la bază cele menționate, Colegiul penal lărgit nu se va expune asupra argumentelor invocate de către recurent, privind individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Ignat Ion. În esență, reieșind din solicitarea de menținere a sentinței adoptate în privința lui Ignat Ion, Colegiul penal lărgit constată că recurentul, de fapt, își manifestă dezacordul în legătură cu revocarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, realizată prin decizia instanței de apel – însă, în susținerea acestei solicitări, recurentul nu a invocat nici un argument. În acest sens, Colegiul penal lărgit constată că recurentul a omis să indice *motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate*, invocând argumente care nu pot fi raportate la decizia instanței de apel, ceea ce semnifică că cererea de recurs în cauză nu corespunde cerințelor de conținut, prevăzute de art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

Reieșind din considerentele nominalizate, Colegiul penal lărgit conchide asupra respingerii, ca inadmisibil, a recursului ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Ignat Ion, cu menținerea deciziei instanței de apel în privința ultimului.

7.2. Cu referire la argumentele invocate în recursul ordinar declarat de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Surdu Petru, Colegiul

penal lărgit le consideră întemeiate și apte să justifice casarea deciziei instanței de apel în privința ultimului, din următoarele considerente.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, pronunțându-se asupra apelului declarat de procuror în partea soluționării chestiunii privind punerea cheltuielilor de judecată în sarcina inculpatului Surdu Petru, s-a limitat la concluzia generală că „*Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei.*”.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată lipsa de motivare a soluției adoptate în privința cheltuielilor de judecată, eroare de drept care constituie temei pentru recurs, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care s-a confirmat în cauză. În același context, Colegiul penal constată că prima instanță, și-a motivat soluția prin care a fost respinsă solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpatul Surdu Petru.

Suplimentar celor expuse în sentință, Colegiul penal lărgit apreciază temeinicia argumentelor invocate de către apărătorul inculpatului Surdu Petru și menționează că abrogarea prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, a alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, care stipula că plata pentru expertizele judiciare se face din contul bugetului de stat, nu semnifică că, în speță, cheltuielile de judecată urmează a fi puse în sarcina inculpatului Surdu Petru, or la momentul dispunerii efectuării expertizei prin ordonanța organului de urmărire penală – 16.02.2017 – prevederile nominalizate erau în vigoare, iar potrivit prevederilor art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, nr. 68 din 14.04.2016, în vigoare din 10.06.2016, *cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare, la caz ordonatorul fiind organul de urmărire penală.* În ansamblu, circumstanțele nominalizate denotă corectitudinea soluției adoptate de către prima instanță privind cheltuielile de judecată în speță.

Din considerentele enunțate, Colegiul penal lărgit conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial, în latura soluționării chestiunii privind cheltuielile de judecată, cu menținerea sentinței în această parte.

8. În conformitate cu art. art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Ignat Ion, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, în privința lui *Ignat Ion XXXXX*.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Surdu Petru, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2018, în privința lui *Surdu Petru XXXXX*, în partea soluționării chestiunii privind încasarea cheltuielilor de judecată, cu menținerea în această parte a sentinței Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 22 august 2017, prin care s-a respins, ca neîntemeiată, solicitarea procurorului privind încasarea de la Surdu Petru, în contul bugetului de stat, a sumei de 10803 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, dispozițiile sentinței primei instanțe și ale deciziei instanței de apel se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 noiembrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac